

Pax æterna.

(Den evige Fred.)

Storfilm fra Nordisk Films Co.

i 5 Akter, 75 Afdelinger.

Den smukke og stilfulde Iscenesættelse, der paa en køn og forstaaende Maade følger Filmens store Tanke, skyldes

HOLGER-MADSEN.

HOVEDPERSONERNE:

Kong Elin XII Hr. Frederik Jacobsen.
Kronprins Alexis Hr. Carlo Wieth.
Wilmer, Krigsminister Hr. Carl Lauritzen.
Friherre, Prof. Claudius .. Hr. Philip Bech.
Bianca, hans Datter Frk. Zanny Petersen.
Gregor, hans Søn, Student. Hr. Marius Egeskov.
Malcus, Stud. fra Nabostaten, Hr. Anton de Verdier.

Fredslængslen er Grundtanken

i denne Film, som i malende og stemningsfulde Billeder gør sig til Tolk for alle civiliserede Folkeslags største Ønske i disse Krigens forfærdelige Aar! „Pax æterna“ — Den evige Fred — vil blive set med den største Interesse, thi den overbeviser os paa sit stumme, men gribende Sprog om, at er end de kæmpende Hæres Bedrifter store og herlige, intet i Verden er herligere end *Fredens Arbejde* i By og paa Land !!

AFDELINGERNE:

- En affluet*
- Largo*
- Musik*
- Kama*
- Quisk*
- Det*
- Fors*
- Valser*
- En*
- af*
- af*
- af*
1. Fredsvennen, Friherre Claudius, holder Forelæsning over sit Værk »Pax æterna«.
 2. »Bianca — De skal blive min, selv om det skal koste mig min Trone«.
 3. Statsraadmødet.
 4. En lille Reprimande.
 5. En Indbydelse til at deltage i Høstarbejdet.
 6. Den første Afsked.
 7. Universitetets Stiftelsesfest.
 8. Det skæbnesvangre Statsraadmøde.
 9. Et kongeligt Løfte.
 10. Fredsfyrsten.
 11. »Hans Majestæt er død!«
 12. Dødsbudskabet naar Kronprinsen.
 13. Mens Dødsklokkerne ringer.
 14. »Kongen er død«.
 15. Situationen forværres.
 16. »Krigen er udbrudt!«
 17. Fredsvennens Pligt.
 18. »... mod den Nation, jeg kan takke for saa uendelig meget!«
 19. Malcus flygter.
 20. Afskedsstunden.
 21. En god Ven — ikke mere!
 22. Flugten over Grænsen.
 23. Professorens Villa skal rømmes.
 24. Indenfor Skudvidde.
 25. Flugten fra Hjemmet.
 26. I Fjendens Vold.
 27. »Spionpapirer — udlever dem øjeblikkelig!«
 28. Malcus redder sine Venner.
 29. Til Tjeneste for »Røde Kors«.
 30. I Ildlinien.
 31. To Venner — to Fjender.
 32. I Solens blodrøde Skær.
 33. Bianca finder Ligene.
 34. Tronsalen omdannes til Lazaret.
 35. Side om Side.
 36. Kongens store Beslutning.
 37. »Maalet, vi stiler efter: Den evige Fred!«
 38. Kongens Ordre.
 39. »Landet er nu rensat for Fjender!«
 40. »Jeg ønsker kun Fred!«
 41. Friherre Claudius og Datter indfinder sig paa Slottet.
 42. Kongens store Tanke.
 43. Fredsekspeditionen.
 44. For gammelt!
 45. Bianca!
 46. Kvinden som Fredens Bøbuder.
 47. Krigsministerens Dimissions-Trusel.
 48. Kongens Bøn.
 49. Et storstilet Projekt.
 50. »... da skal De blive min Dronning!«
 51. Nogle Maaneder senere.
 52. Foran Fredsskibet.
 53. »Pax æterna«.
 54. Observeret af en fjendtlig Undervandsbaad.
 55. Ingen anden Kontrabande end Haabet om Fred.
 56. Kongen arbejder.
 57. Velkomsthilsener pr. traadløs Telegram.
 58. Paa Aarsdagen for Fredsfyrstens Død.
 59. En inderlig Bøn.
 60. Ombord paa »Pax æterna«.
 61. Den sidste Forhindring overvundet.
 62. Et halvt Aar senere.
 63. Kongressen til »Den evige Fred«.
 64. »Jeg giver Ordet til den Kvinde, hvis store Arbejde har haft uvurderlig Betydning for Sagen«.
 65. »I Aartusinder har Krigens Gud terroriseret Verden...«
 66. »... og lagt Menneskers Hjem øde«.
 67. Triste Oplevelser.
 68. »De Døendes sidste Ord«.
 69. »Skarer af hjemløse Børn knæler i Graad ved Fædrenes Grave...«
 70. »Børnlille -- elsker hverandre!«
 71. Et Mindte fra Fredens Aar.
 72. Bønnen til Kongernes Konge.
 73. Udenfor Slottet samles Folket.
 74. Løftet, som skal indfries.
 75. Og Folket jublede Ja !!

Pax æterna.

Fra det Land, hvis Regent er Kong Elin XII, har der i mange Aar været drevet en virksom Fredspropaganda. Fyrsten selv har af hele sin Sjæl og al sin Energi arbejdet paa at virkeliggøre sin skønne og menneskekærlige Tanke: at skabe en varig Fred mellem Nationerne, — og selv om han endnu ikke har naaet sit store Maal, er det i al Fald lykkedes ham at bevare Freden i sit eget Rige. — Og Landets Ypperste har staaet ham bi i hans Fredsarbejde. Han har saaledes haft en trofast og uvurderlig Støtte og Raadgiver i den højt ansete Videnskabsmand, Friherre Claudius, der beklæder en Professorstilling ved Universitetet, og hvis fredsteoretiske Værker har gjort hans Navn kendt og anset over hele den civiliserede Verden. Baade hans Datter Bianca og Sønnen Gregor tror fuldt og fast paa den store Sag, som Faderen har gjort sig til Talsmand for, — og den ligesaa højtbegavede som smukke Bianca assisterer ham med megen Dygtighed ved Udarbejdelsen af hans Værker. — Ikke alene ved sine Skrifter, men ogsaa gennem det levende Ord søger Friherren at vinde Proselytter for Fredssagen. Hans Forelæsninger ved Universitetet samler ikke blot Blomsten af Landets egen Ungdom, men ogsaa Studenter fra andre Lande, — og hans Fredsteorier virker overbevisende paa alle. Til hans mest begejstrede Tilhørere hører Kronprins Alexis, hvis Lærer han har været, og en Student fra Nabostaten, Malcus, der opholder sig som Gæst i hans Hjem, og som er bleven hans Børn en kær Ven. Malcus nærer dog noget mere end venskabelige Følelser for Bianca, men hun gengælder ikke hans Kærlighed. Hendes Hjerter tilhører en anden, hvem hun ikke er jævnbyrdig i Stand, og hvis Hustru hun ikke tør gøre sig Haab om at blive — Kronprins Alexis. For *ham* er

Bianca Claudius den eneste Kvinde i Verden. Han véd, at der vil være store Vanskeligheder, der maa overvindes, — gamle Traditioner, der maa brydes, før hun kan blive hans, men han er fast besluttet paa ikke at give Afkald paa hende, selv om det skal koste ham hans Trone. —

Inden han endnu har faaet talt til Fyrsten om sin Kærlighed, sker der Begivenheder, der varsler om, at Landet gaar en tung og trang Tid i Møde, og Alexis indser, at han foreløbig ikke har Ret til at være egoistisk, men maa sætte alle personlige Interesser til Side for at varetage de Pligter, som hans høje Byrd har forlenet ham med. Allerede længe har Regeringen været vidende om, at Nabostaten mener at se sin Fordel i at lade det komme til en Styrkeprøve mellem de to Lande, og kun ved Kong Elins kloge Politik er det hidtil lykkedes at afværge Krigen. Men Forholdet mellem de to Stater er alligevel blevet saa spændt, at Krigsministeren i et Statsraadmøde hævder, at det ikke alene vil være klogt at sætte Landet i Krigstilstand, men at man ogsaa bør komme den fjendtligsindede Nabostat i Forkøbet med en Krigserklæring. Det vil Kongen imidlertid ikke høre Tale om. Hele sit Liv har han i sin Kaardes Kors kun set et Fredens Symbol, — man har til hans

Hjertes Glæde kaldt ham *Fredsfyrsten* — og han beder den Almægtige lukke hans gamle Øjne, inden det Navn vil kunne fratages ham. Og Forsynet frier ham da ogsaa for den Sorg at se sit Land stedt i Vaande. Inden Statsraadets Medlemmer, der forstaar, at den gamle Konges glødende Fredsvilje ikke lader sig kue, har forladt Salen, gør et Hjerteslag Ende paa hans Liv.

Paa samme Tid som Statsraadmødet afholdes paa Slottet, højtideligholder Universitetet sin Stiftelsesdag ved en munter Fest, i hvilken Kronprins Alexis deltager med Liv og Lyst. — Da Dødsbudskabet bliver bragt til Universitetet, forstummer selvfølgelig Munterheden med det samme, og Kronprinsen begiver sig øjeblikkelig op paa Slottet. Alle har en uhyggelig Forudfølelse af, at Kongens Død vil faa en skæbnsvanger Indflydelse paa Landets udenrigspolitiske Situation, og det viser sig desværre, at denne Antagelse holder Stik.

Fredsfyrsten er næppe stedet til Hvile, før Landet bliver tvunget ind under Krigens Aag. Alexis, der med fast Haand har grebet Regeringens Tøjler, er besluttet paa at gøre den frygtede og uafvendelige Krig saa kort som mulig, og hele Folket er besjælet af det samme Ønske. I Friherre Claudius Hjem kommer Nabostatens Krigserklæring som et Tordenslag. Den brutale Virkelighed har ganske vist kuldkastet den gamle Fredsvens skønne Drømme, men alligevel vil han ikke opgive sit idealistiske Arbejde. Uanset Krigens Rasen arbejder han — som sædvanlig bistaaet af Bianca — paa Fuldendelsen af sit nye Størværk: »Pax æterna«, som beskæftiger sig med Problemet: »Den evige Fred«, og som han anser for sit bedste og mest vægtige Indlæg i Fredssagen.

Malcus, der anser det for sin Pligt at melde sig under Færnerne i sit Fædreland, skønt det smerter ham meget at skulle kæmpe mod den Nation, som han føler sig saa dybt i Taknemmelighedsgæld til, maa — før ikke at blive interneret — forklædt søge at slippe over Grænsen, og det lykkes ham da ogsaa.

Til at begynde med staar Heldet Angriberne bi. De er trængt et Stykke ind i Landet, og Grænseegnernes ulykkelige Beboere maa ved en hovedkuls Flugt søge at bringe sig i Sikkerhed. Friherre Claudius og Bianca, der ogsaa ser sig tvungen til skyndsomst at forlade deres Hjem, er saa uheldige at

falde i Fjendens Vold, og de kan udelukkende takke Malcus, der er bleven Fører for en af sin Hjemlands Rytterpatrouiller, for, at de atter bliver fri og uhindret naar ind i Residensstaden, hvor de melder sig til Tjeneste ved »Røde Kors«.

Hidt'1 er det kun mindre Træfninger, der har fundet Sted, men det varer ikke længe, før det kommer til en afgørende Kamp. I Ildlinjen mødes Gregor og Malcus — de to Venner, der nu er kommet til at staa overfor hinanden som Fjender — og Skæbnen vil, at det skal blive Malcus, der — uden at vide det — sender Gregor i Døden. Men da han bliver klar over sin frygtelige Gerning, er det, som hans Hjerte skulde briste, og sanseløs kaster han sig ud i Kampens Tummel. Døden forekommer ham nu at være en Befrielse, og en barmhjertig Kugle gør da ogsaa Ende paa hans Liv.

Det bliver Bianca, der — da Slaget er endt — finder sin Broder og hans bedste Ven, og hulkende synker hun ned ved Siden af de to, som Livet adskilte, men som Døden nu atter har forenet. Kampen er blevet en Sejr for Landets heltemodige Sønner, men en dyrekøbt Sejr, og Kong Alexis, den før saa sorgløse Yngling, hvem den sidste Tids oprivende Begivenheder har modnet til en Mand, og som nu selv har været

Vidne til Krigens meningsløse Gru, er fast besluttet paa at gøre sit til, at den Krig, der nu raser, kan blive den sidste. Skønt Krigsministeren mener, det vilde være uklogt ikke at forfølge den Sejr, der er vundet, sætter den unge Konge sig bestemt derimod. Han er tilfreds med, at Fjenden er drevet tilbage over Grænsen og vil ikke, at der skal gøres Forsøg paa at skaffe Landvinding.

Om Aftenen lader han Friherre Claudius og Bianca kalde op paa Slottet og forelægger dem saa en Plan, han har fattet, og som han mener vil bringe dem et Skridt videre mod det Maal, de alle stiler efter: *Den evige Fred*. Han foreslaar dem sammen med ham at iværksætte en Fredsekspedition, hvis Formaal skulde være at formaa de forskellige Landes Regeringer til at sende Repræsentanter til en Kongres, paa hvilken det kunde drøftes, hvorledes Stridsspørgsmaalene mellem Nationerne for Fremtiden lod sig løse ad fredelig Vej. Til hans store Skuffelse svarer imidlertid Friherre Claudius, at han ikke tør paatage sig Ledelsen af denne Ekspedition. De sidste forfærdelige Begivenheder har svækket hans Tro paa, at den evige Fred er mere end et skønt — men uopnaaeligt Ideal. Men saa beder Bianca om at faa Lov til at tage Arven op efter Faderen. Hun deler sin Konges Tro paa den store Sag, som han har gjort sig til Talsmand for, og hendes begejstrede Ord gør det da ogsaa af med Friherrens Tvivl. Han erklærer, at han vil følge Datteren paa hendes Færd og hævder, som sin Overbevisning, at Fredssagen lettest vil finde lydhøre Øren, naar *Kvinden* bringer den ind i Verden.

Kong Alexis' Fredsplan bliver med Begejstring akcepteret af Verdensforbundet »Røde Kors«, og under *dets* Auspicer starter saa den Fredsekspedition, som ledes af Friherre Claudius og hans Datter. — Og dens Færd bliver da heller ikke forgæves.

De forskellige Landes Regeringer er villige til at lade sig repræsentere ved den af »Røde Kors« indvarslede Kongres, og et halvt Aar senere samles Delegerede fra alle europæiske Stater paa Kong Alexis' Slot. Det bliver Bianca Claudius, hvem det ærefulde Hverv bliver overdraget at gøre de Synspunkter gældende, der har været bestemmende for Kongressen, og i gribende Ord, der kommer fra Hjertet og gaar til Hjertet, skildrer den unge Kvinde de Tanker og Oplevelser, der har

været af Betydning for hendes og hendes Fællers Arbejde i Fredssagens Tjeneste. Hun anskueliggør for de stærkt interesserede Tilhørere, hvilken umenneskelig Raahed Krigen er, hvorledes den er i Strid med de guddommelige Love, og hvor umuligt det er for Menneskeheden at naa op til Kulturens højeste Tinder, saa længe Krigens barbariske Gud skal have Lov til at terrorisere Verden.

Og hele den store og betydelige Forsamling af Delegerede giver hende ikke alene i deres Hjerter fuldkommen Ret — men viser ogsaa deres Vilje til at virkeliggøre Tanken om evig Fred mellem Nationerne. Alle som én underskriver de Kongens Udkast til en Fredstraktat, hvori Regeringerne forpligter sig til at lade en af »Røde Kors« nedsat Voldgiftsret bilægge fremtidige Stridsspørgsmaal.

Og nu, da den unge Fyrste har faaet gjort sin og sine trofaste Fællers Devise: »Pax aeterna« til hele Verdens, mener han, at han har Lov til at tænke paa sig selv og sin fremtidige Lykke. Han beder sit Ministerium tage Stilling til hans Beslutning om at formæle sig med Friherre Claudius' Datter, og Ministeriets Svar er: »Deres Majestæt, spørg Deres Folk!«

Og Folket jubler:

»Leve Kong Alexis og Dronning Bianca!«

A/S „FOTORAMA“ ejer
Filmen, saavel som dens
Plakat- og Program-
tekst o. a. lign. Materie-
ale, med absolut Eneret.

Ved Misbrug vil der bli-
ve nedlagt Forbud og
Erstatningskrav gjort
gældende mod Vedkom-
mende. 1919/1920

Pax æterna.

(Den evige Fred.)

Storfilm fra Nordisk Films Co.
i 5 Akter, 75 Afdelinger.

Den smukke og stilfulde Iscenesættelse, der paa en køn
og forstaaende Maade følger Filmens store Tanke, skyldes

HOLGER-MADSEN.

HOVEDPERSONERNE:

Kong Elin XII..... Hr. Frederik Jacobsen.
Kronprins Alexis..... Hr. Carlo Wieth.
Wilmer, Krigsminister Hr. Carl Lauritzen.
Friherre, Prof. Claudius... Hr. Philip Bech.
Bianca, hans Datter Frk. Zanny Petersen.
Gregor, hans Søn, Student. Hr. Marius Egeskov.
Malcus, Stud. fra Nabostaten Hr. Anton de Verdier.

Fredslængslen er Grundtanken

i denne Film, som i malende og stemningsfulde
Billeder gør sig til Tolk for alle civiliserede Fol-
keslags største Ønske i disse Krigens forfærdelige
Aar! »Pax æterna« — Den evige Fred — vil blive
set med største Interesse, thi den overbeviser os
paa sit stumme, men gribende Sprog om, at er
end de kæmpende Hæres Bedrifter store og her-
lige — — — intet i Verden er herligere end

Fredens Arbejde i By og paa Land!!

AFDELINGERNE:

1. Fredsvennen, Friherre Claudius, holder Forelæsning over sit Værk »Pax æterna«.
2. »Bianca — De skal blive min, selv om det skal koste mig min Trone.«
3. Statsraadmødet.
4. En lille Reprimande.
5. En Indbydelse til at deltage i Høstarbejdet.
6. Den første Afsked.
7. Universitetets Stiftelsesfest.
8. Det skæbnesvangre Statsraadmøde.
9. Et kongeligt Løfte.
10. Fredsfyrsten.
11. »Hans Majestæt er død!«
12. Dødsbudskabet naar Kronprinsen.
13. Mens Dødsklodderne ringer.
14. »Kongen er død.«
15. Situationen forværres.
16. »Krigen er udbrudt!«
17. Fredsvennens Pligt.
18. »... mod den Nation, jeg kan takke for saa uendelig meget!«
19. Malcus flygter.
20. Afskedsstunden.
21. En god Ven — ikke mere!
22. Flugten over Grænsen.
23. Professorens Villa skal rømmes.
24. Indenfor Skudvidde.
25. Flugten fra Hjemmet.
26. I Fjendens Vold.
27. »Spionpapirer — udlever dem øjeblikkelig!«
28. Malcus redder sine Venner.
29. Til Tjeneste for »Røde Kors«.
30. I Ildlinien.
31. To Venner — to Fjender.
32. I Solens blodrøde Skær.
33. Bianca finder Ligene.
34. Tronsalen omdannes til Lazaret.
35. Side om Side.
36. Kongens store Beslutning.
37. »Maalet, vi stiler efter: Den evige Fred!«
38. Kongens Ordre.
39. »Landet er nu rensat for Fjender!«
40. »Jeg ønsker kun Fred!«
41. Friherre Claudius og Datter indfinder sig paa Slottet.
42. Kongens store Tanke.
43. Fredsekspeditionen.
44. For gammel!
45. Bianca!
46. Kvinden som Fredens Bødder.
47. Krigsministerens Dimissions-Trusel.
48. Kongens Bøn.
49. Et storstilet Projekt.
50. »... da skal De blive min Dronning!«
51. Nogle Maaneder senere.
52. Foran Fredsskibet.
53. »Pax æterna«.
54. Observeret af en fjendtlig Undervandsbaad.
55. Ingen anden Kontrabande end Haabet om Fred.
56. Kongen arbejder.
57. Velkomsthilsener pr. traadløs Telegram.
58. Paa Aarsdagen for Fredsfyrstens Død.
59. En inderlig Bøn.
60. Ombord paa »Pax æterna«.
61. Den sidste Forhindring overvundet.
62. Et halvt Aar senere.
63. Kongressen til »Den evige Fred«.
64. »Jeg giver Ordet til den Kvinde, hvis store Arbejde har haft uvurderlig Betydning for Sagen.«
65. »I Aartusinder har Krigens Gud terroriseret Verden...«
66. »... og lagt Menneskers Hjem øde.«
67. Triste Oplevelser.
68. »De Døendes sidste Ord.«
69. »Skarer af hjemløse Børn knæler i Graad ved Fædrenes Grave...«
70. »Børnlille — elsker hverandre!«
71. Et Minde fra Fredens Aar.
72. Bønnen til Kongernes Konge.
73. Udenfor Slottet samles Folket.
74. Løftet, som skal indfries.
75. Og Folket jublede Ja!!

Pax æterna.

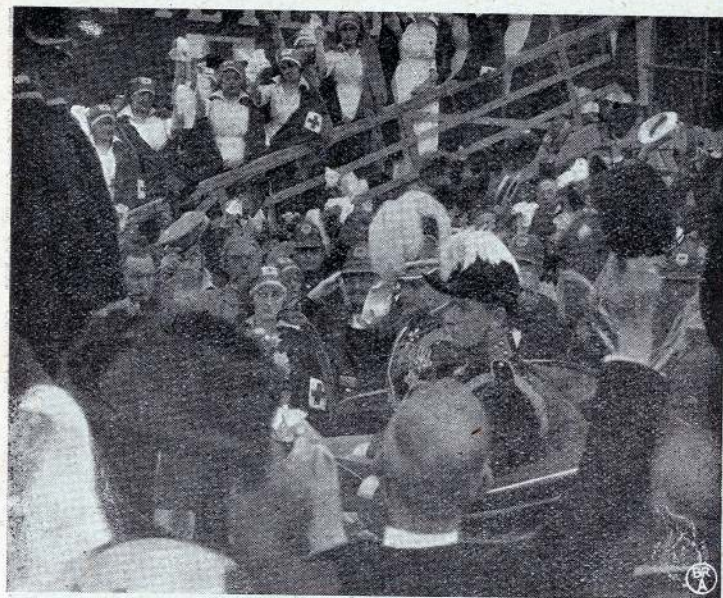
FRA det Land, hvis Regent er Kong Elin XII, har der i mange Aar været drevet en virksom Fredspropaganda. Fyrsten selv har af hele sin Sjæl og al sin Energi arbejdet paa at virkeliggøre sin skønne og menneskekærlige Tanke: at skabe en varig Fred mellem Nationerne, — og selv om han endnu ikke har naaet sit store Maal, er det i al Fald lykkedes ham at bevare Freden i sit eget Rige. — Og Landets Ypperste har staaet ham bi i hans Fredsarbejde. Han har saaledes haft en trofast og uvurderlig Støtte og Raadgiver i den højt ansete Videnskabsmand Friherre Claudius, der beklæder en Professorstilling ved Universitetet, og hvis fredsteoretiske Værker har gjort hans Navn kendt og anset over hele den civiliserede Verden. Baade hans Datter Bianca og Sønnen Gregor tror fuldt og fast paa den store Sag, som Faderen har gjort sig til Talsmand for, — og den lige saa højt begavede som smukke Bianca assisterer ham med megen Dygtighed ved Udarbejdelsen af hans Værker. — Ikke alene ved sine Skrifter, men ogsaa gennem det levende Ord søger Friherren at vinde Proselytter for Fredssagen. Hans Forelæsninger ved Universitetet samler ikke blot Blomsten af Landets egen Ungdom, men ogsaa Studenter fra andre Lande, — og hans Fredsteorier virker overbevisende paa alle. Til hans mest begejstrede Tilhørere hører Kronprins Alexis, hvis Lærer han har været, og en Student fra Nabo-bostaten, Malcus, der opholder sig som Gæst i hans Hjem, og som er bleven hans Børn en kær Ven. Malcus nærer dog noget mere end venskabelige Følelser for Bianca, men hun gengælder ikke hans Kærlighed. Hendes Hjerter tilhører en anden, hvem hun ikke er jævnbyrdig i Stand, og hvis Hustru hun ikke tør gøre sig Haab om at blive — Kronprins Alexis. For h a m er Bianca Claudius den eneste Kvinde i Verden. Han ved, at der vil være store Vanskeligheder, der maa overvindes, — gamle Traditioner, der maa brydes, før hun kan blive hans, men han er fast besluttet paa ikke at give Afkald paa hende, selv om det skal koste ham hans Trone. —

Inden han endnu har faaet talt til Fyrsten om sin Kærlighed, sker der Begivenheder, der varslers om, at Landet gaar en tung og trang Tid i Møde, og Alexis indser, at han foreløbig ikke har Ret til at være egoistisk, men maa sætte

alle personlige Interesser til Side for at varetage de Pligter, som hans høje Byrd har forlenet ham med. Allerede længe har Regeringen været vidende om, at Nabostaten mener at se sin Fordel i at lade det komme til en Styrkeprøve mellem de to Lande, og kun ved Kong Elins kloge Politik er det hidtil lykkedes at afværge Krigen. Men Forholdet mellem de to Stater er alligevel blevet saa spændt, at Krigsministeren i et Statsraadmøde hævder, at det ikke alene vil være klogt at sætte Landet i Krigstilstand, men at man ogsaa bør komme den fjendtligsindede Nabostat i Forkøbet med en Krigserklæring. Det vil Kongen imidlertid ikke høre Tale om. Hele sit Liv har han i sin Kaardes Kors kun set et Fredens Symbol — man har til hans Hjertes Glæde kaldt ham Fredsfyrsten — og han beder den Almægtige lukke hans gamle Øjne, inden det Navn vil kunne fratages ham. Og Forsynet frier ham da ogsaa for den Sorg at se sit Land stedt i Vaande. Inden Statsraadets Medlemmer, der forstaa, at den gamle Konges glødende Fredsvilje ikke lader sig kue, har forladt Salen, gør et Hjerteslag Ende paa hans Liv.

Paa samme Tid som Statsraadmødet afholdes paa Slottet, højtideligholder Universitetet sin Stiftelsesdag ved en munter Fest, i hvilken Kronprins Alexis deltager med Liv og Lyst. — Da Dødsbudskabet bliver bragt til Universitetet, forstummer selvfølgelig Munterheden med det samme, og Kronprinsen begiver sig øjeblikkelig op paa Slottet. Alle

har en uhyggelig Forudfølelse af, at Kongens Død vil faa en skæbnesvanger Indflydelse paa Landets udenrigspolitiske Situation, og det viser sig desværre, at denne Antagelse holder Stik.

Fredsfyrsten er næppe stedet til Hvile, før Landet bliver tvunget ind under Krigens Aag. Alexis, der med fast Haand har grebet Regeringens Tøjler, er besluttet paa at gøre den frygtede og uafvendelige Krig saa kort som mulig, og hele Folket er besjælet af det samme Ønske. I Friherre Claudius Hjem kommer Nabostatens Krigserklæring som et Torden-slag. Den brutale Virkelighed har ganske vist kuldkastet den gamle Fredsvens skønne Drømme, men alligevel vil han ikke opgive sit idealistiske Arbejde. Uanset Krigens Rasen arbejder han — som sædvanlig bistaaet af Bianca — paa Fuldendelsen af sit nye Størværk: „Pax æterna“, som beskæftiger sig med Problemet „Den evige Fred“, og som han anser for sit bedste og mest vægtige Indlæg i Fredssagen.

Malcus, der anser det for sin Pligt at melde sig under Fanerne i sit Fædreland, skønt det smerter ham meget at skulle kæmpe mod den Nation, som han føler sig saa dybt i Taknemmelighedsgæld til, maa — for ikke at blive interneret — forklædt søge at slippe over Grænsen, og det lykkes ham da ogsaa.

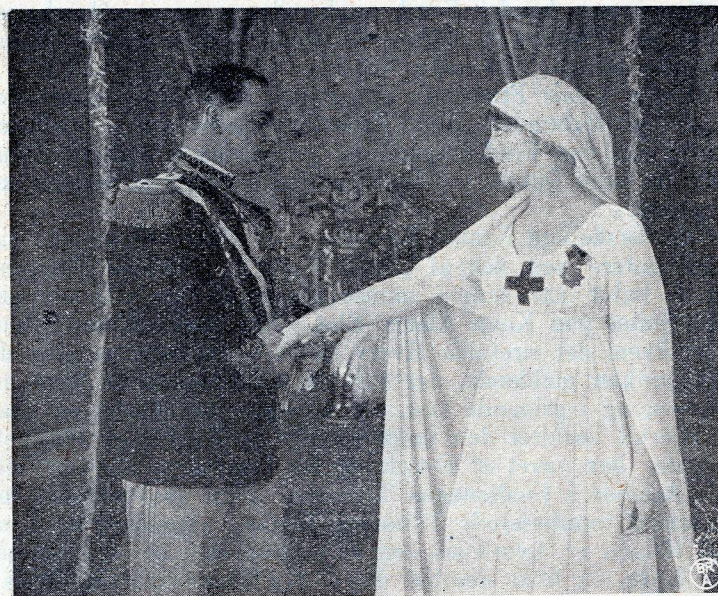
Til at begynde med staar Heldet Angriberne bi. De er trængt et Stykke ind i Landet, og Grænseegnens ulykkelige

Beboere maa ved en hovedkulds Flugt søge at bringe sig i Sikkerhed. Friherre Claudius og Bianca, der ogsaa ser sig tvungen til skyndsomst at forlade deres Hjem, er saa uheldige at falde i Fjendens Vold, og de kan udelukkende takke Malcus, der er bleven Fører for en af sit Hjemlands Rytterpatrouiller, for, at de atter bliver fri, og uhindret naar ind til Residensstaden, hvor de melder sig til Tjeneste ved „Røde Kors“.

Hidtil er det kun mindre Træfninger, der har fundet Sted, men det varer ikke længe, før det kommer til en afgørende Kamp. I Ildlinien mødes Gregor og Malcus — de to Venner, der nu er kommet til at staa over for hinanden som Fjender — og Skæbnen vil, at det skal blive Malcus, der — uden at vide det — sender Gregor i Døden. Men da han bliver klar over sin frygtelige Gerning, er det, som hans Hjerter skulde briste, og sanseløs kaster han sig ud i Kampens Tummel. Døden forekommer ham nu at være en Befrielse, og en barmhjertig Kugle gør da ogsaa Ende paa hans Liv.

Det bliver Bianca, der — da Slaget er endt — finder sin Broder og hans bedste Ven, og hulkende synker hun ned ved Siden af de to, som Livet adskilte, men som Døden nu atter har forenet. Kampen er blevet en Sejr for Landets heltmodige Sønner, men en dyrekøbt Sejr, og Kong Alexis, den før saa sorgløse Yngling, hvem den sidste Tids oprivende Begivenheder har modnet til en Mand, og som nu selv

har været Vidne til Krigens meningsløse Gru, er fast besluttet paa at gøre sit til, at den Krig, der nu raser, kan blive den sidste. Skønt Krigsministeren mener, det vil være uklogt ikke at forfølge den Sejr, der er vundet, sætter den unge Konge sig bestemt derimod. Han er tilfreds med, at Fjenden er drevet tilbage over Grænsen, og vil ikke, at der skal gøres Forsøg paa at skaffe Landevinding.

Om Aftenen lader han Friherre Claudius og Bianca kalde op paa Slottet og forelægger dem saa en Plan, han har fattet, og som han mener vil bringe dem et Skridt videre mod det Maal, de alle stiler efter: *Den evige Fred*. Han foreslaar dem sammen med ham at iværksætte en Freds-ekspedition, hvis Formaal skulde være at formaa de forskellige Landes Regeringer til at sende Repræsentanter til en Kongres, paa hvilken det kunde drøftes, hvorledes Strids-spørgsmaalene mellem Nationerne for Fremtiden lod sig løse ad fredelig Vej. Til hans store Skuffelse svarer imidlertid Friherre Claudius, at han ikke tør paatage sig Ledelsen af denne Ekspedition. De sidste forfærdelige Begivenheder har svækket hans Tro paa, at den evige Fred er mere end et skønt — men uopnaeligt Ideal. Men saa beder Bianca om at faa Lov til at tage Arven op efter Faderen. Hun deler sin Konges Tro paa den store Sag, som han har gjort sig til Talsmand for, og hendes begejstrede Ord gør det da ogsaa af med Friherrens Tvivl. Han erklærer, at han vil følge

Datteren paa hendes Færd og hævder, som sin Overbevisning, at Fredssagen lettest vil finde lydhøre Øren, naar *Kvinden* bringer den ind i Verden.

Kong Alexis' Fredsplan bliver med Begejstring akcepteret af Verdensforbundet „Røde Kors“, og under dets Auspicer starter saa den Fredsekspedition, som ledes af Friherre Claudius og hans Datter. — Og dens Færd bliver da heller ikke forgæves.

De forskellige Landes Regeringer er villige til at lade sig repræsentere ved den af „Røde Kors“ indvarslede Kongres, og et halvt Aar senere samles Delegerede fra alle europæiske Stater paa Kong Alexis' Slot. Det bliver Bianca Claudius, hvem det ærefulde Hverv bliver overdraget at gøre de Synspunkter gældende, der har været bestemmende for Kongressen, og i gribende Ord, der kommer fra Hjertet og gaar til Hjertet, skildrer den unge Kvinde de Tanker og Oplevelser, der har været af Betydning for hendes og hendes Fællers Arbejde i Fredssagens Tjeneste. Hun anskueliggør for de stærkt interesserede Tilhørere, hvilken umenneskelig Raahed Krigen er, hvorledes den er i Strid med de guddommelige Love, og hvor umuligt det er for Menneskeheden at naa op til Kulturens højeste Tinder, saa længe Krigens barbariske Gud skal have Lov til at terrorisere Verden.

Og hele den store og betydende Forsamling af Delegerede giver hende ikke alene i deres Hjerter fuldkommen Ret — men viser ogsaa deres Vilje til at virkeliggøre Tanken om evig Fred mellem Nationerne. Alle som een underskriver de Kongens Udkast til en Fredstraktat, hvori Regeringerne forpligter sig til at lade en af „Røde Kors“ nedsat Voldgiftsret bilægge fremtidige Stridsspørgsmaal.

Og nu, da den unge Fyrste har faaet gjort sin og sine trofaste Fællers Devise: „*Pax æterna*“ til hele Verdens, mener han, at han har Lov til at tænke paa sig selv og sin fremtidige Lykke. Han beder sit Ministerium tage Stilling til hans Beslutning om at formæle sig med Friherre Claudius' Datter, og Ministeriets Svar er: Deres Majestæt, spørg Deres Folk!

Og Folket jubler:

Leve Kong Alexis og Dronning Bianca!

A.S. „FOTORAMA“ ejer
Filmen, saavel som dens
Plakat- og Program-
tekst o. a. lign. Materi-
ale, med absolut Eneret.

Ved Misbrug vil det bli-
ve nedlagt Forbud og
erstatningskrav gjort
gældende mod Vedkom-
mende. 1232323232323

PAX ÆTERNA

(Den evige Fred)

5 Akter

75 Afdelinger

Storfilm

fra

Nordisk Films Compagni

DEN smukke og stilfulde Isenesættelse,
der paa en køn og torstaaende Maade
følger Filmens store Tanke, skyldes

HOLGER MADSEN

Fredslængslen er Grundtanken

i denne Film, som i malende og stemningsfulde Billeder gør
sig til Tolk for alle civiliserede Folkeslags største Ønske.

PAX ÆTERNA — Den evige Fred — vil blive set med den
største Interesse, den overbeviser os om, at intet er herligere
end Fredens Arbejde i By og paa Land.

HOVEDPERSONERNE:

Kong Elin XII	Hr. Frederik Jacobsen
Kronprins Alexis	Hr. Carlo Wieth
Wilmer, Krigsminister	Hr. Carl Lauritzen
Friherre, Professor Claudius	Hr. Philip Bech
Bianca, hans Datter	Frk. Zanny Petersen
Gregor, hans Søn, Student	Hr. Marius Egeskov
Malcus, Student fra Nabostaten	Hr. Anton de Verdier

PAX ÆTERNA

Fra det Land, hvor Kong Elin XII er Regent, har der i mange Aar været drevet en virksom Fredspropaganda. Kongen selv har med Energi arbejdet for en evig Fred mellem Nationerne, og Landets ypperste Mænd har bistaaet ham. Blandt disse er Friherre Claudius, der er Professor ved Universitetet, og hvis Værker har gjort ham agtet og æret over hele Verden. Hans Datter Bianca og Sønnen Gregor tror ogsaa paa den store Sag, som Faderen har gjort sig til Talsmand for. Men ogsaa gennem det levende Ord søger Friherren at hverve Proselytter for Fredssagen, og hans Forelæsninger samler ikke alene Landets egen Ungdom, men ogsaa Studenter fra andre Lande. Til hans mest begejstrede Tilhængere hører Kronprins Alexis og en Student fra Nabostaten, Malcus, der har Ophold i hans Hjem og er hans Børn en kær Ven. Malcus er forelsket i Bianca, der dog ikke gengælder hans Kærlighed, da hendes Hjerter tilhører Kronprinsen, hvis Hustru hun dog intet Haab gør sig om at blive. Men for Kronprinsen er hun den eneste Kvinde i Verden, og han er besluttet paa hellere at give Afkald paa sin Trone end slippe hende.

Inden han faar talt med Fyrsten om sin Kærlighed, indtræder der Begivenheder, der varsler om, at Landet gaar en tung Tid i Møde, og Alexis forstaar, at han maa lade egne Hensyn hvile og varetage de Pligter, hans Stilling kræver.

Allerede længe har Regeringen vidst, at Nabostaten mener at se sin Fordel ved en Styrkeprøve mellem de to Lande, og kun ved Kong Elins kloge Politik er Krigen undgaaet, men Forholdet er saa spændt, at Krigsministeren mener, at man bør sætte Landet i Forsvarsstand og komme Nabostaten i Forkøbet med en Krigserklæring.

Om det sidste vil Kongen dog intet høre, og han — Fredsfyrsten, som han kaldes — beder Forsynet lukke hans Øjne, inden dette Navn

fratages ham. Og han slipper for at se sit Land i Vaande. Inden Statsraadet har forladt Salen, gør et Hjerteslag Ende paa hans Liv.

Paa samme Tid højtideligholder Universitetet en Stiftelsesdag, og Kronprinsen er her Deltager. Her naar Dødsbudskabet ham, og alle føler, at Kongens Død vil blive skæbnesvanger for Landet.

Fredsfyrsten er næppe bragt til Hvile, før Landet tvinges ind under Krigens Aag. Kong Alexis er sammen med Folket besluttet paa at sætte alt ind paa at gøre Krigen saa kort som mulig.

I Friherre Claudes Hjem kommer Krigserklæringen som et Torden-slag, der fuldstændig kuldaster den gamle Fredsvens skønne Drøm, men han vedbliver dog, bistaaet af Bianca, at arbejde paa sit Størværk: »Pax æterna«, som han anser for at være sit vægtigste Indlæg i Fredssagen.

Malcus anser det for sin Pligt at melde sig under Fanen, skønt det smerter ham at skulle kæmpe mod den Nation, han skylder saa meget, og for ikke at blive interneret flygter han forklædt over Grænsen.

Fjenden bryder ind over Grænsen, og de ulykkelige Beboere maa flygte fra Hus og Hjem. Ogsaa Friherren og Bianca flygter, men falder i Fjendens Vold, og kun ved Malcus' Hjælp slipper de fri og naar Residensstaden, hvor de melder sig til Tjeneste ved »Røde Kors«.

Snart kommer det til et større Slag, og her mødes Gregor og Malcus, hver paa sin Side. Uden at vide det, sender Malcus sin Ven i Døden, men da han bliver klar over det, er det, som om hans Hjerter skulde briste, og sanseløs kaster han sig ud i Kampen, hvor en Kugle snart gør Ende paa hans Liv.

Det bliver Bianca, som finder de to, der i Livet var de bedste Venner.

Kong Alexis, hvem den sidste Tids Begivenheder har modnet til Mand, har gjort sit til, at denne Krig kan blive den sidste, og skønt Krigsministeren mener, at Sejren bør forfølges, sætter han sig bestemt derimod — han er tilfreds med at have drevet Fjenden over Grænsen og vil ikke gøre Forsøg paa Landvinding.

Om Aftenen kalder han Friherre Claudius og Bianca til sig og forelægger dem en Plan til en Fredsekspedition, hvis Formaal er at formaa de forskellige Lande til at sende Repræsentanter til en Kongres, der skal drøfte, hvorledes Nationernes Stridsspørgsmaal kan ordnes ad fredelig Vej. Friherren tør imidlertid ikke paatage sig Ledelsen af denne Ekspedition, da hans Tro paa den evige Fred er svækket af det, der er foregaaet i de sidste Dage, men Bianca beder da om Lov til at tage Arven op efter Faderen. Hun deler sin Konges Tro paa den store Sag, og hendes begejstrede Ord faar Friherren til at love at følge med hende, da han tror, at Tænken lettest finder aabne Øren, hvor Kvinderne bringer den frem.

Verdensforbundet »Røde Kors« begejstres for Planen, og under dens Auspicier starter saa Fredsekspeditionen, ledet af Friherre Claudius og hans Datter, og dens Færd bliver ikke forgæves.

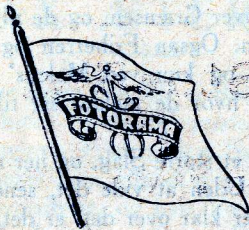
Et halvt Aar senere samles Repræsentanter af de forskellige Landes Regeringer til en Kongres, og her skildrer Bianca de Tanker og Oplevelser, der har været af Betydning for hendes og Fællers Arbejde i Fredssagen, og hvilken umenneskelig Raahed Krigen er.

Hele Forsamlingen gribes af hendes Tale, og alle som en underskriver de Kongens Udkast til en Fredstraktat, hvori Regeringerne forpligter sig til at lade en af »Røde Kors« nedsat Voldgiftsret bilægge fremtidige Stridigheder.

Og nu mener den unge Fyrste at have Lov til at tænke paa sig selv og sin egen Lykke. Han beder Ministeriet tage Stilling til hans Beslutning om at formæle sig med Friherre Claudius' Datter, og Ministeriets Svar er: »Deres Majestæt, spørg Deres Folk!«

Og Folket jubler:

»Leve Kong Alexis og Dronning Bianca!«

Bella
1922.

PAX ÆTERNA

(DEN EVIGE FRED)

Storfilm fra Nordisk Films Co.
i 5 Akter - 75 Afdelinger.

Den smukke og stilfulde Iscenesættelse,
der paa en køn og forstaaende Maade følger Filmens store Tanke, skylgæs

HOLGER-MADSEN

Fredslængslen er Grundtanken

i denne Film, som i malende og stemningsfulde Billeder
gør sig til Tolk for alle civiliserede Folkeslags største Ønske.
„Pax æterna“ — Den evige Fred — vil blive set med den
største Interesse, thi den overbeviser os paa sit stumme,
gribende Sprog om, at er end de kæmpende Hæres Be-
drifter store og herlige, intet i Verden er herligere end
Fredens Arbejde i By og paa Land!

HOVEDPERSONERNE:

Kong Elin XII	Hr. Frederik Jacobsen
Kronprins Alexis	Hr. Carlo Wieth
Wilmer, Krigsminister	Hr. Carl Lauritzen
Friherre, Professor Claudius	Hr. Philip Bech
Bianca, hans Datter	Frk. Zanny Pedersen
Gregor, hans Søn	Hr. Marius Egeskov
Malcus, Student fra Nabostaten	Hr. Anton de Verdier

PAX ÆTERNA

Fra det Land, hvor Kong Elin XII er Regent, har der i mange Aar været drevet en omfattende Fredspropaganda. Kongen selv har med Energi arbejdet for en varig Fred mellem Nationerne, og Landets ypperste Mænd har bistaaet ham. Blandt disse er Friherre Claudius, der er Professor ved Universitetet, og hvis Værker har gjort hans Navn agtet og æret over hele Verden. Hans Datter Bianca og Sønnen Gregor tror ogsaa paa den store Tanke, som Faderen er Talsmand for. Ogsaa gennem det levende Ord søger Friherren at hverve Proselytter for Fredssagen, og hans Forelæsninger samler ikke alene Landets Ungdom, men ogsaa Studenter fra andre Lande. Til hans mest begejstrede Tilhørere hører Kronprins Alexis og en Student fra Nabostaten, Malcus, der har Ophold i hans Hjem og er hans Børn en kær Ven. Malcus er forelsket i Bianca, der dog ikke gengælder hans Kærlighed. Hendes Hjerte tilhører Kronprinsen, hvis Hustru hun dog ikke gør sig noget Haab om at blive. Men for Kronprinsen er hun den eneste Kvinde i Verden og han er fast besluttet paa hellere at give Afkald paa Tronen end at slippe hende.

Inden han faar talt med Fyrsten om sin Kærlighed, indtræder der Begivenheder, der varsler om, at Landet gaar en tung Tid i Møde, og Alexis forstaar, at han maa lade egne Hensyn hvile og varetage de Pligter, hans Stilling fordrer.

Allerede længe har Regeringen vidst, at Nabostaten mener at se sin Fordel ved en Styrkeprøve mellem de to Lande, og kun ved Kong Elin's kloge Politik er det lykkedes at undgaa Krigen, men

Forholdet er saa spændt, at Krigsministeren mener, at man bør sætte Landet i Forsvarsstand og komme Nabostaten i Forkøbet med en Krigserklæring.

Om det sidste vil Kongen dog intet høre, og han — Fredsfyrsten som han kaldes — beder Forsynet lukke hans Øjne, inden dette Navn fratages ham. Og han slipper for at se sit Land i Vaande. Inden Statsraadet forlader Stuen, har et Hjerteslag gjort Ende paa hans Liv.

Paa samme Tid højtideligholder Universitetet sin Stiftelsesdag, og Kronprinsen deltager i Festen med Liv og Lyst. Her faar han Dødsbudskabet. Munterheden forstummer, og alle føler, at Kongens Død vil blive skæbnsvanger for Landet.

Fredsfyrsten er neppe bragt til Hvile, før Landet tvinges ind under Krigens Aag. Kong Alexis er sammen med hele Folket besluttet paa at gøre Krigen saa kort som mulig og sætte alt ind herpaa.

I Friherre Claudes Hjem kommer Nabostatens Krigserklæring som et Tordenslag, der fuldstændig kuldaster den gamle Fredens skønne Drøm, men han vedbliver dog — bistaaet af Bianca — at arbejde paa sit Størværk: „Pax æterna“, som han selv anser for at være sit mest vægtige Indlæg i Fredssagen.

Malcus anser det for sin Pligt at melde sig under Fanen, skønt det smelter ham at skulle kæmpe mod den Nation, han skylder saa meget, og han maa — for ikke at blive interneret — forklædt flygte over Grænsen.

— — — Fjenden bryder ind over Grænsen, og de ulykkelige Beboere maa flygte fra Hus og Hjem. Ogsaa Friherren og Bianca flygter. De falder i Fjendens Vold, og kun ved Malcus' Hjælp slipper de fri og naar Residensstaden, hvor de melder sig til Tjeneste ved „Røde Kors“.

Snart kommer det til et større Slag, og her mødes Gregor og Malcus, hver paa sin Side. Uden at vide det sender Malcus sin Ven i Døden, men da han bliver klar over det, er det, som om hans Hjerte skulde briste, og sanseløst kaster han sig ud i Kampen, hvor en Kugle snart gør Ende paa hans Liv.

Det bliver Bianca, der finder de to, som i Livet var de bedste Venner. Kampen blev en Sejr, men en dyrekøbt, for Landets heltemodige Sønner.

Kong Alexis, hvem den sidste Tids Begivenheder har modnet til en Mand, er fast besluttet paa at gøre sit til, at denne Krig bliver den sidste, og skønt Krigsministeren mener, at Sejren bør forfølges, sætter han sig bestemt derimod. Han er tilfreds med at have drevet Fjenden tilbage over Grænsen og vil ikke gøre Forsøg paa Landvinding.

Om Aftenen kalder han Friherre Claudius og Bianca til sig og forelægger for dem en Plan til en Fredsekspedition, hvis Formaal er at formaa de forskellige Lande til at sende Repræsentanter til en Kongres, der skal drøfte, hvorledes Nationernes Stridsspørgsmaal

kan ordnes ad fredelig Vej. Friherren tør imidlertid ikke paatage sig Ledelsen af denne Ekspedition, da hans Tro paa den evige Fred er svækket af det, der er foregaaet i de sidste Dage, men Bianca beder da om Lov til at tage Arven op efter Faderen. Hun deler sin Konges Trø paa den store Sag, og hendes begejstrede Ord faar Friherren til at love at følge med hende, da han tror, at Tanken lettest finder aabne Øren, naar Kvinderne bringer den frem.

Verdensforbundet „Røde Kors“ begejstres for Planen, og under dets Auspicer starter saa Fredsekspeditionen, ledet af Friherre Claudius og hans Datter, og dens Færd bliver ikke forgæves.

Et halvt Aar senere samles Repræsentanter for de forskellige Landes Regeringer til en Kongres, og det bliver Bianca, der i gripende Ord skildrer de Tanker og Oplevelser, der har været af Betydning for hendes og hendes Fællers Arbejde for Fredssagen, og hvilken umenneskelig Raahed Krigen er.

Hele Forsamlingen gribes af hendes Tale, og alle som en underskriver de Kongens Udkast til en Fredstraktat, hvori Regeringerne forpligter sig til at lade en af „Røde Kors“ nedsat Voldgiftsret bilægge fremtidige Stridigheder.

Og nu mener den unge Fyrste at have Lov til at tænke paa sig selv og sin egen Lykke. Han beder Ministeriet tage Stilling til hans Beslutning om at formæle sig med Friherre Cladius' Datter, og Ministeriets Svar er: „Deres Majestæt! spørg Deres Folk!“

Og Folket jubler:

„Leve Kong Alexis og Dronning Bianca!“

PAX ÆTERNA

Før Prologen.

Joh. Svendsen: Alt under Himlens faste. Svensk Følke-
melodi.

1. Akt.

Fr. v. Blon: Traumveben. Vision.

Statsraadet

Halivy: Drikkekor af Op. „Jødinden“

Næste Dag

✓ Haynd: Largo.

Kronprinsen tager Afsked med Adjudanten

S Louis Gregh: Les Berges wateau.

Kronprinsen hos Friherre Claudi.

Fr. Schubert: Der Wanderer. Til Allegro.

Høstarbejdet

✓ Heise: „Husker Du i Høst da vi hjemad fra Marken
gik.“

2. Akt.

R. Drigo: Valse leute af Ball. „Esmeralda“ (16 Takter).

Statsraadet

Marschner: Introduktionen til Overturen af „Hans Hei-
ling“ (8 Takter).

Festen paa Universitetet

2739: Mo Ana Vals (32 Takter fra Vals).

Kronprinsen og Bianca i Haven

Leon Jessel: Rosenwunder. Legende (fra: mit vielem Ausdruck).

Kongen falder om paa Bordet

J. Halvorsen: Stærk Akkord. Sørgemarsch af „Tordenskjold“ (8 Takter).

Festen paa Universitetet.

Sibilius: Valse triste (8 Takter). Lille Pause til at Friherre Claudius siger:

Hans Majestæt Kongen er død

J. Halvorsen: Sørgemarsch af „Tordenskjold“. (Da Kronprinsen i Haven kysser Bianca begynder Kirkeklokkerne at ringe. Gongong af Staal).

Landet under Krigens Aag

C. M. v. Weber: Marsch maestoso af „Oberon“ (1½ Gang igennem).

2. Akt (Fortsættelse).

Verdier frier til Bianca og flygter derefter over Grænsen

1283: Herzens frieden.

Verdier anraaber den fjendtlige Patrouille

E. Bach: Finale af „Luftens Datter“. Allegro og Moderato.

Claudius og Datter til Røde Kors.

Mendelsohn: Der Frühlingsnacht.

3. Akt.

Fini Henriques: Overture til „Vølund Smed“ fra Allegro (Krigslarm).

Aftenstemning paa Valpladsen

Fini Henriques: Andante af Overturen til „Vølund Smed“.

De hvide Baarer i Slotskapellet

Schubert: Ave Marie (1 Gang helt igennem).

Claudius og Datter paa Slottet

Louis Ganne: Pavane melancolique (1 Gang helt igennem).

Bianca: I vort elskede Fædrelands Interesse

Schreiner: In der Einsamkeit (Romance).

4. Akt.

Kuhlau: Overture til William Shakespeare.

Landgangsbroen tages væk

Salme: „Dejlig er Jorden“ (for Blæsere og Orgel).

Udervandsbaaden opdager Fredsskibet

Fini Henriques: Livsdrømmen af „Vølund Smed“.

Kong Alexis arbejder

Leon Jessel: Rosenwunder. Legende (fra: mit vielem Ausdruck).

Aarsdagen for Fyrstens Død

Meyerbeer: Overture til Hugonotterne (1. Del repeteres med Orgel).

Fresskibet sejler videre

Max Bruch: Kol Nidrei (forfra, meget langsomt).

5. Akt.

Ch. Gounod: Cortege af „Dronningen af Saba“.

Bianca taler

Louis Ganne: Invocation (ca. 6 à 8 Takter).

Døden rider over Slagmarken

Musikken pauserer — derefter atter

Louis Ganne: Invocation (a første Dele).

Børnlille — elske hverandre (Christus paa Korset)

Musikken pauserer og derefter atter

Louis Ganne: Invocation (ca. 16 Takter).

Folk kan i Fred passe deres Gerning

Lange Müller: Vi elske vort Land af „Der var engang“
(1. Vers).

derefter atter

Louis Ganne: Invocation (ca. 8 Takter).

Kongen taler til Kongressen, der knæler

Hornemann: Kongernes Konge 1 Vers (tredie Vers)
synges a Capella af Koret.

Folket forsamles udenfor Slottet

Mendelsohn-Bartholdy: Bryllupsmarsch af „En Skær-
sommernatsdrøm“.

Kongen og Dronningen kommer tilbage fra Balkonen

Soph. Andersen: Kløkke ring Fred. (1. Vers a Ca-
pella af Koret og 2. Vers spilles som Finale
af Orkesteret).

DEN EVIGE FRED

PROLOG

AF

SOPHUS MICHAËLIS

TIL

OLE OLSENS FILM

PAX ÆTERNA

Den evige Fred! O, skælvende Haab!
Paa Havet forstummer i Støn

de Afmægtiges Raab.
Den evige *Fred*, — Du *forjættede* Land!
O, vis os, Fata Morgana,

din palmevøjende Strand!
Den *evige* Fred. Skal den Lykke kun naaes
af dem, der segner lig Græs, naar
Markerne slaaes?

Den evige Fred! O, fortvivlede Drøm,
naar Bæg'ret fyldes af Blod,
som Skæbnen byder os: *Tøm!*

— Vi vaagner midt i Natten
ved fjærne hæse Skrig.

Blodstanken trænger til os
fra Millioner Lig.

— Hør den Vanvidslatter,
der rejser sig i Mulmets grifulde

Mareridt :

Det *Døden* er, som skratter
de sprængte Knokkelskridt
i endeløse Kløfter,
hvor Hjærterne sig løfter
og dør i kvalte Skrig
blandt *Millioner* Lig.

— En Gru for vore Hjærner!
Vi ser ej Himlens Stjærner,
den gamle Skrift vi sletter
i brandbelyste Nætter,
hvor Dødens Sole regner,
og Bombeilden tegner
hver dræbende Bedrift
i Helvedkratres Skrift!

— Vi flyder om i Grave,
i isopfyldte Have:
det er som Vandet gurgler
i vore egne Struber,
— skindøde selv vi ligger
begravede i Gruber,
nedsvælgede af Miner,
og druknede i Regn
af Kuglesprøjt, som hviner
igennem Pigtraadshegn.

Fred! Fred! er vore Hjærters
blodskudte sidste Støn:
Et Suk fra hele Jordan
sig hæver op til *Bøn!*

Den evige Fred . . . Henhviskede Suk
fra en Verden i *Nød*,
under Leens hvirvlende Hug.

O hellige Land . . . Hvor Frelsen gik ud
og bragte den stridende Jord
Evangeliets Bud.

— *Forjættede* Land. Imod Dig jo drog
Korsriddernes Hære tilforn,
naar Korset de tog.

— Er Ridderne *døde?*

Kvinder kom her!

I ene kan løfte

Kors imod Sværd!

Tag Korset igen!

Lad dets *blødende* Mærke
os lære engang, at de *Svage*
skal blive de *Stærke!*

Drømmen om Fred . . .

o skælvende Haab,
løft gennem *Kvindernes* Mund
vor Bøn til et Raab
op imod Himlen, som tindrer herved:
Herre, vær naadig, — Herre, skænk *Fred!*

PROLOG

til
Fredsfilmen »Pax æterna«.

Af Sophus Michaëlis.

Den evige Fred! O, skælvende Haab!
Paa Havet forstummer i Støn de
Afmægtiges Raab.

Den evige *Fred* — Du *forjættede* Land!
O, vis os, Fata Morgana, din palmevajende
Strand!

Den *evige* Fred: Skal den Lykke kun naaes
af dem, der segner lig Græs, naar
Markerne slaas?

Den *evige* Fred! O, fortvivlede Drøm,
naar Bæg'ret fyldes af Blod,
som Skæbnen byder os: *Tøm!*

— Vi vaagner midt i Natten
ved fjerne hæse Skrig.

Blod-Stanken trænger til os
fra Millioner Lig.

— Hør den Vanvidslatter,
der rejser sig i Mulmets grufulde Maredidt:
Det *Døden* er, som skratter
de sprængte Knokkelskridt
i endeløse Kløfter,

hvor Hjerterne sig løfter
og dør i kvalte Skrig
blandt *Millioner* Lig.

— En Gru for vore Hjerner!

Vi ser ej Himlens Stjerner,
den gamle Skrift vi sletter
i brandbelyste Nætter,
hvor Dødens Sole regner,
og Bombeilden tegner
hver dræbende Bedrift
i Helvedkrat'res Skrift!

— Vi flyder om i Grave,
i isopfyldte Have:
det er som Vandet gurgler
i vore egne Struber,
— skindøde selv vi ligger
begravede i Gruber,
nedsvælgede af Miner
og druknede i Regn
af Kuglesprøjt, som hviner
igennem Pigtraadshegn.

Fred! Fred! er vore Hjerters
blodskudte sidste Støn:
Et Suk fra hele Jorden
sig hæver op til *Bøn!*

Den evige Fred Henhviskede Suk
fra en Verden i *Nød*,
under Leens hvirvlende Hug.

O hellige Land Hvor Frelsen gik ud
og bragte den stridende Jord
Evangeliets Bud.

— *Forjættede* Land. Imod Dig jo drog
Korsriddernes Hære tilforn,
naar Korset de tog.

— Er Ridderne *døde*? *Kvinder* kom her!
I ene kan løfte *Kors* imod *Sværd!*

Tag Korset igen!

Lad dets *blødende* Mærke
os lære engang, at de *Svage*
skal blive de *Stærke!*

Drømmen om Fred . . . o skælvende Haab,
løft gennem *Kvindernes* Mund

vor *Bøn* til et Raab
op imod Himlen, som tindrer herved:
Herre, vær naadig, — Herre, skænk *Fred!*

Storehedinge Biograf.

Inden vi begynder vor Efteraars-Sæson med Fremvisningen af de nyeste danske og udenlandske Film, tror vi at kunne glæde en stor Del af vort Biograf-Publikum med endnu en Gang at give dem Lejlighed til at se den store, smukke og gribende Fredsfilm

„Pax æterna“

der ved Opførelsen i Foraaret samlede fuldt Hus. Den Gang var der mange, der saa denne Film mere end én Gang, og adskillige vil sikkert nu benytte Lejligheden til at genopfriske dens smukke Handling i Erindringen.

„Pax æterna“ vil blive forevist Mandag, Tirsdag og Onsdag (2., 3 og 4. September), hver Aften 2 Forestillinger, Kl. 7 og 8^{1/2}.

„Pax æterna“ vil denne Gang lige som sidst blive ledsaget af Orkestermusik, Orgelspil og Sang, hvilket selvfølgelig i høj Grad bidrager til at forhøje den alvorfulde Stemning, der er over denne Film.

„Pax æterna“ — den evige Fred — er sikkert en af de smukkeste og mest gribende Film, vi har haft Lejlighed til at forevise, og dette bliver sidste Gang.

„Pax æterna“ faar af alle, som har set den, den anbefaling, at det er en Film, man ikke fortryder at have ofret Tid paa at se. Det er en af de Film, som man gerne ser mere end én Gang.

„Pax æterna“ vil sikkert ogsaa denne Gang samle fuldt Hus, og da det flere Gange — navnlig ved sidste Aftenforestilling — har knebet med at skaffe Plads, henleder vi særlig Landboernes Opmærksomhed paa Forestillingerne Kl. 7 eller tilraader at forudbestille reserveret Plads, hvilket kan ske hver Aften i Biografens Biletkontor eller hver Dag inden Kl. 6 gennem Telefon 3.

Bemærk! Kun disse 3 Aftener.

3022

27 NOV 1918

DER EISBÄR

UNSERE MITTEILUNGEN

Nr. 2

Nachdruck verboten

2. Jahrg.

KIRCHBAU

1058

Prolog zu Pax Aeterna.

In Ketten geschlagen, in Nacht getaucht,
Von dem Atem des Todes überhaucht,
Landflüchtig, vertrieben vom rauchenden Herde
Wunden tragen die Söhne der Erde!

Und aus der Tiefe quillt es empor,
Von bitteren Fragen ein hassender Chor:
Wer warf die Fackel, wer schürte den Brand,
Wessen, spricht, war die frevelnde Hand?

Wer hat den Himmel mit Flammen gestürmt,
Wer hat den Schutt auf die Asche getürmt,
Wer hat das Leid über uns gebracht,
Wer hat uns gestoßen in finstere Nacht?

Wer hat den Haß zu Quadern geballt,
Wer nahm unsern Frauen Schirm und Halt,
Wer hat unsere Kinder des Vaters beraubt,
Wer krönte mit Dornen des Dulders Haupt?

Wir sahen der Sonne sommerlich Glühen,
Wir regten die Hände in heißem Bemühen,
Wir bauten am Werk der Liebe nur,
Wir schufen am Denkmal der Kultur!

Über den Acker, der Früchte trug,
Zog der Landmann mit seinem Pflug.
Und alles war Reifen, Ernten und Segen — —
Glück lag noch auf den dornigsten Wegen!

Und dann kam das Ende — der Feuerbrand
Raste entfesselt über das Land,
Eine Wolke von Rauch und Blut,
Eine glühende Lavaflut — —

Wehe dem Frevler! Tausendfach Wehe!
Daß sein Werk er mit Grauen sehe,
Daß er schauernd bewußt sich werde:
Wunden tragen die Söhne der Erde!

Doch die Rufe des Abgrunds verhallen — —
Keiner weiß Antwort von ihnen allen!
Wild blickt der Bruder den Bruder an:
Du warst es, der uns dies angetan!

Dich hat die Machtgier emporgetrieben,
Du hast Dein Wollen in Blut geschrieben — —
So nimm denn, Schicksal, nimm Deinen Lauf!
Und das Würgen und Hassen hört nimmer auf!

Ihr Toren, die ihr dem Schuldigen flucht
Und ihn hassend bei euren Brüdern sucht!
Wißt, daß der Hunger nach Macht und Ruhm
Wurzelt im ganzen Menschentum,

Und daß diese Welle, trüb und schwer,
Einmal anschwellen mußte zum Meer!
Daß in jeder Brust — wie seid ihr blind —
Alle Qualen der Welt geschaffen sind!

Laßt drum das Streiten, das müßige Fragen —
Jeder soll seine Bürde tragen,
Und hoch über Schuld und Haß und Pein
Friedensbote dem Bruder sein!

Pax Aeterna! Leuchtender Stern — —
Schien er euch nicht unsäglich fern?
Seht — ihr tragt ihn in Herzen und Händen,
Ihr allein könnt die Qualen enden!

Drum schlägt die Schwerter entzwei,
Daß der Mensch dem Menschen Erlöser sei,
Daß es draußen und drinnen Frieden werde — —
Blüten tragen die Kinder der Erde.

Marie Luise Droop.

Der Friede naht.*)

Die Nacht ist zu Ende, der Tag bricht herein,
Und die Welt liegt wieder im Sonnenschein,
Das Leben, — ein einziger lichter Pfad — —
Weil der Friede naht, weil der Friede naht!

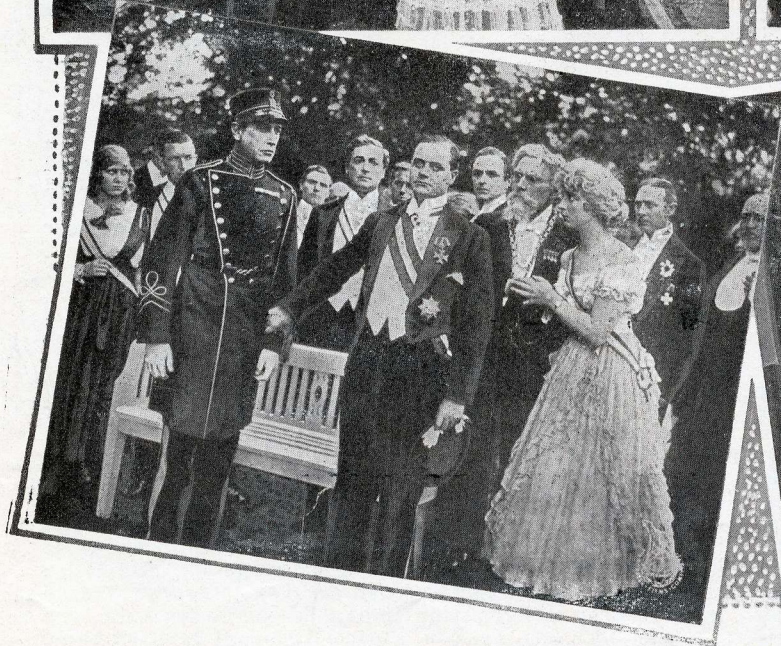
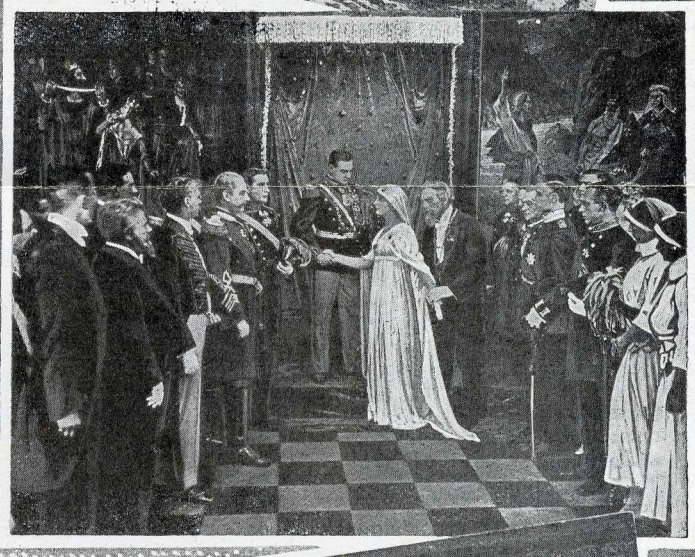
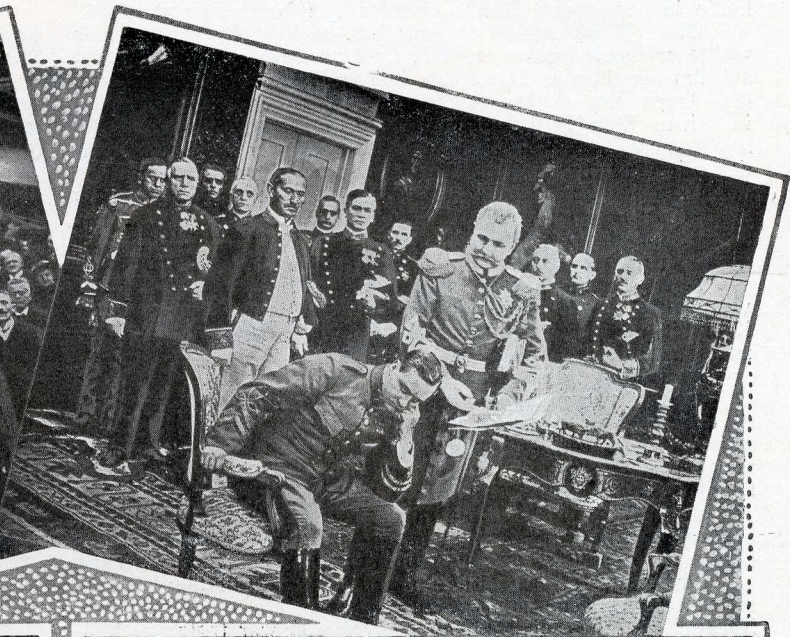
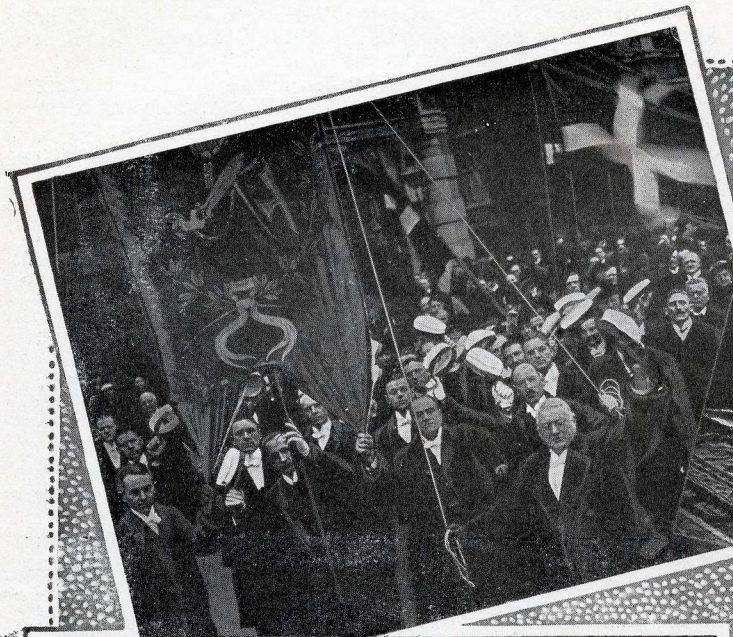
Du senkstest den Blick vor der Menschheit Bild,
Daß der Haß in Blut und Asche gehüllt — —
O Herr, sei uns gnädig und segne die Saat — —
Weil der Friede naht, weil der Friede naht!

Erklinget ihr Glocken in jauchzendem Chor,
Ein Gelöbniß tragt ihr mit euch empor,
Das alle umschlingt zu versöhnender Tat,
Weil der Friede naht, weil der Friede naht!

Marie Luise Droop.

*) Das Friedenslied wurde von Kapellmeister Alexander Schirmann vertont.

Szenenbilder aus „Dax Aeterna“

Halbgott

Nachdruck verboten

Copyright 1918 by Richard Falk

Verlag

Ein Roman, der in Filmkreisen spielt © Von Marie Luise Droop

13. Fortsetzung.

„Ich scheid“, endigte er, „mit der innigsten Liebe im Herzen für mein einziges Kind. Helga, gehe Deinen Weg so, daß ich immer so stolz auf Dich sein darf, wie ich es heute in der letzten Stunde meines diesseitigen Lebens war!“

Diese Worte sprach er ganz laut und beschwörend. Alles wollte er damit bannen, was in dunklen unablässigen Schatten auf ihn einstürmte. Das Leid, daß er Helga verlassen mußte, die Angst der letzten Einsamkeit und die Schmerzen, die in seinen Wunden ätzend und fiebernd brannten. Aber dann brach seine Stimme, und seine Abschiedsworte an Helga standen wie ein Schrei in der Luft.

Er sank ganz in sich zusammen, sein Kopf bohrte sich in seine Kissen, die furchtbare schreckliche letzte Starre setzte ein. Arvid sah in seinen brechenden Augen nichts als den Irrsinn der allertiefsten Qual.

Aber allmählich ging auch das vorüber. Der Arzt hatte versucht, das verglommene Flämmchen seines Lebens durch Kampher und Digitalis zu erhalten. Ivar kehrte noch einmal zum Bewußtsein zurück.

Nun ging Arvid hinauf, um Helga zu holen. Still und ausgestorben lagen die Gänge da. Irgendwoher tönte ein leises Klappern mit Tellern, das war alles. Arvid traf auf seinem Wege nicht eine einzige Krankenschwester, und die scheinbare Leere des ganzen Hauses drückte unheimlich und todesbang auf ihm.

Helga schlief, als er an ihr Bett trat, und sie war allein. Sie atmete ruhig und tief, selbst der Schein des elektrischen Lichts, das er an der Tür eingeschaltet hatte, weckte sie nicht auf. Ihr blondes Haar lag wie ein goldenes Netz auf dem Kissen. Es schmiegte sich schimmernd um ihren Hals und um ihren Nacken, der unendlich lieblich und rührend war trotz der häßlichen Anstaltswäsche, die ihn umkrauste.

Helga hatte die Wange in die Linnen gedrückt und der eine Arm verbarg ihr Gesichtchen. Arvid hob ihn auf und legte die Hand leise auf ihre Stirn. Ihre langen, tiefdunklen Wimpern öffneten sich, ein blauer Schein huschte darunter hervor, und das kleine Mädchen sah ihren großen Freund mit weit aufgerissenen, entsetzten Augen an.

„Sei ruhig, Helga, Dein Vater will dich sprechen!“

„Mein Vater“, wiederholte Helga. Ihre Augen verloren den starren, noch von der Dämmerung des Schlafes befangenen Blick. Ein flackerndes Feuer zuckte in ihnen empor, und im nächsten Augenblick richtete sich Helga auf.

„Arvid“, schrie sie ganz laut, nun waren die lindernden Schleier jäh von ihrem Bewußtsein gefallen.

„Helga,“ sagte Bergvall und umfaßte ihre zarte Gestalt mit beiden Händen, sie langsam zu sich emporziehend, „Du mußt, wie es Dich auch innerlich schütteln mag, mein tapferes kleines Mädchen sein! Ich bringe Dich jetzt zu Deinem Vater, und Du wirst die Zähne ganz fest aufeinander beißen. Du wirst nicht schreien und nicht weinen, Du wirst lächeln und brav sein wie ein junger Soldat, der vor dem Tod steht. Hast Du mich verstanden?“

Er hatte sehr ernst und zwingend gesprochen, beinahe streng, und er sah sie nun mit dem ihm eigentümlichen kategorischen Imperativ in den Augen an.

Helga schwieg und atmete bang.

„Wo hast Du Deine Schuhe“, fragte er sie freundlich.

Die Schuhe hatte man ihr fortgenommen, sie hatte nur ihre Strümpfe und die zerrissene Wäsche. Arvid half ihnen bangen ungeschickten Händen nach. Er zog ihr das Kleid über das Nachthemd und wickelte sie in ein Tuch. Dann führte er sie durch die einsamen Gänge hinab in das Zimmer, in dem ihr Vater starb. Sie hing an seiner Hand wie ein Stürzender an dem Seil über dem Abgrund, und er fühlte unablässig ihren flatternden Puls.

Als sie ihren Vater verbunden, röchelnd und bleich auf seinem Lager sah, fühlte Arvid, wie die kleine Hand in der seinen sich krampfte, und er antwortete mit einem festen, tröstenden, aber auch befehlenden Druck. Helga sah ein wenig an ihm empor. Ihr Herz wand sich in bitteren Tränen, aber sie raffte alle ihre Kraft zusammen, um das nicht zu zeigen. So stark war die Spannung der Selbstbeherrschung, in der sie sich befand, daß die Schweißtropfen kalt auf ihre Stirne traten.

Aber dann rief der Vater ihren Namen, rief ihn leise erkennend und umflort, und Helga riß sich von der schützenden Hand ihres Begleiters los und flog die wenigen Schritte zu ihrem Vater hinüber. An seinem Bett sank sie nieder, die Arme über ihn hingestreckt, und sie küßte mit zuckenden Lippen die Decke, die seinen armen gequälten Leib umhüllte.

Ivar Hall legte die unverbundene Hand auf das Haupt seines Kindes. Die Aerzte hatten sich zurückgezogen. Arvid stand am Fußende seines Bettes

„Mein gutes, liebes Kind“, sagte Ivar mit verlöschender Stimme. Weine nicht um mich. Ich habe es gut! Ich gehe zu Deiner Mutter. Sie schläft, und nun schlafe ich auch.“

„Väterchen“, bettelte Helga, „Väterchen — — —“ Mehr konnte sie nicht sagen, die Bitte, die ihr Herz schrie, nicht aussprechen; denn dann wäre ihre Stimme gesprungen.

„Helga, man muß über die großen Dinge des Lebens ruhig und klaglos denken. Und Du bist nicht allein! Sieh auf mein Kind! Dort steht Dein Vater!“

Helga hob den Kopf. Die Blicke des Sterbenden waren auf Arvid gerichtet, der mit einem Ausdruck unbeschreiblicher Trauer und Liebe auf den scheidenden Freund herabschaute.

„Mein Vater — —“, wiederholte sie tonlos.

„Dein Alles — — Helga! Sei ihm ein gehorsames Kind!“

Und Ivar griff, wie um ihr Versprechen zu heischen, nach ihrer Hand, aber er griff ins Leere, denn die Kraft verließ ihn.

Sein Arm sank herab, seine Augen schlossen sich.

„Nun wird es Tag“, ging es wie ein Hauch über seine Lippen, und er lächelte leise.

Helga, von etwas Unheimlichem berührt, zuckte empor. Sie schmiegte sich mit ihrem ganzen jungen, zitternden Körper an den Vater. Sie küßte seine Hand und seinen Mund. Sie streichelte seine Wange.

Und dann rief sie wie in Todesnot „Väterchen“ und wandte sich um und sah Arvid neben sich und flüsterte ihm zu: „Er wird so kalt, Arvid, er wird so kalt!“

Bergvall beugte sich über den Frennd herab und nahm seine Hand und hielt sie fest und warm umschlungen. Helga hatte sein Haupt umfaßt. Sie wußte nun, daß seine Seele sich in den weiten Weltraum flüchtete, und sie wimmerte ganz leise, leise in sich hinein.

So starb Ivar Hall, und als die Brust zu atmen aufhörte, und die Kälte des Todes absolut war, schloß Arvid ihm die halb offenen Augen und nahm das schluchzende Mädchen und trug es hinauf in sein Zimmer, wo es sich in den Schlaf weinte.

Fünf Tage später standen Bergvall und Helga vor dem offenen Grabe in dem kleinen norwegischen Fjordfriedhof, und Helga hätte sich wohl den fallenden Schollen nachgestürzt oder in ihrem wilden Schmerz sonst etwas Unsinniges getan, wenn seine Hand sie nicht so festgehalten hätte, und das Gefühl seiner tröstenden Nähe nicht so überwältigend gewesen wäre.

So aber trug sie sein starker Wille auch über diese düsteren Stunden hinweg.

Arvid hatte über Helgas Zukunft mit Direktor Brandt beraten. Dethleff Brandt hatte das junge Mädchen in den ersten Tagen ihrer Trauer in sein Haus aufgenommen und sie mit einer Rückhaltlosigkeit, die ganz selten bei ihm war, in sein Herz geschlossen. Gewöhnlich stand er seinen Schauspielern, die so oft unerfüllbare Forderungen und Wünsche an ihn stellten, mit einem leisen Mißtrauen gegenüber, und er trug nicht gerade Verlangen nach ihrem Verkehr, Helgas Vater hatte ihm indessen stets hohe Achtung abgenötigt, und das junge Mädchen war in seinem rührenden Zauber, den ihr Schmerz nur vertieft hatte, etwas so wundersam Feines, Blumenhaftes, daß seine sonst so kühle Stimme weich ward, wenn er mit ihr sprach. Dethleff Brandt wußte, wie ihr Vater entschieden hatte, und er sah auch in ihrer Trauer Helgas leidenschaftliche Natur. Nein, es war nicht gut, sie auch nur eine Woche länger in der Stadt zu lassen, in der die schmerzlichen Erinnerungen jeden Tag von neuem aufgewühlt werden mußten, und so empfahl er Arvid für sein Mündel eine gute Berliner Pension.

Damit war Bergvall einverstanden. Er telegraphierte der Vorsteherin, erhielt einen zusagenden Bescheid und fuhr mit Helga von Kristiania direkt nach Berlin.

Die erste große Erschütterung hatte so tief in Helgas Leben gegriffen, sie so in ihrem eigenen Ich entwurzelt, daß ihre Nerven kaum noch reagierten und sie gegen alle großen Veränderungen fühllos blieb. Als Arvid sie von seinem Entschlusse unterrichtete und ihr künftiges Dasein in warmen Worten malte, hörte sie beinahe gleichgültig zu und nickte nur stumm und ergeben. Sie glaubte, ihr Leben sei nun zu Ende, und in den Nächten, ehe sie einschlief, dachte sie nur daran, wie es sein müsse, wenn sie nun stürbe, und wohin ihre Seele dann wohl gehen würde. Ueber die alltäglichen Dinge glitt sie indessen mit einem nachtwandlerischen Gleichmut hin. Von ihrer schauspielerischen Zukunft sprach sie nie. Arvid hatte ihr nichts von dem Wunsche ihres Vaters gesagt, aber Helga selbst hatte nicht vergessen, daß der Tod ihres Vaters seine letzte Ursache in ihrem eigenen hartnäckigen Willen hatte, und was sie noch vor wenigen Tagen magnetisch gefesselt hatte, stieß jetzt wie ein feindlicher Pol all ihr Sinnen und Denken ab. (Forts. folgt.)

PAX ÆTERNA

(DEN EVIGE FRED)

Prod.: Nordisk Films Kompagni 1916.

Manus.: Ole Olsen i samarbejde med Otto Rung (og Sophus Michaëlis?).

Instr.: Holger-Madsen.

Kamera: M. Clausen.

Medv.: Frederik Jacobsen (Kong Elin XII), Carlo Wieth (Kronprins Alexis), Carl Lauritzen (Wilmer, krigsminister), Philip Bech (friherre, prof. Claudius), Zanny Petersen (Bianca, hans datter), Marius Egeskov (Gregor, hans søn, student), Anton de Verdier (Malcus, student fra nabostaten).

Premiere: 16. 2. 1917 i Palads Teatret.

Ole Olsen havde en *faible* for ok-navnene blandt forfatterne. Det er ikke ganske sikkert, hvem der skrev »Pax æterna«, men det ser ud til, at generaldirektøren gjorde det i samarbejde med *Otto Rung* (øvet filmforfatter) og *Sophus Michaëlis*, der senere skulle levere »Himmelskibet«. En »Nordisk«-protokol, der hedder »Købte Manuskripter«, har en blank plads ud for filmens titel – der, hvor ellers de herrer forfattere står oplistede. Olsen skriver i sine erindringer, at han digtede fredsfilmen sammen med Michaëlis – og dropper Rung. I »Berlingske Tidende«s anmeldelse nævnes Olsen som *Forfatteren* og Michaëlis som *Forfatter af Prologen*. »50 Aar i dansk Film« opgiver i indexet kun Rung. »Verden og Vi« 6. 10. 1916 siger: »Filmens Forfatter er selve Generaldirektør *Ole Olsen*, der om Udarbejdelsen er gaaet i Kompagni med *Otto Ring*« (således!). Man må ikke altid være for vred på filmhistorikerne, når de begår fejl: Undertiden synes man ikke at kunne finde andet end fejlkilder.

Også filmhistorien gentager sig, og i øjeblikket har *Erik Balling* et hold ok-forfattere til timer i filmskrivning på »Nordisk«. Vi må inderligt håbe, at resultaterne bliver bedre end »Pax æterna« og »Himmelskibet«, der er med til at markere storhedstidens endeligt – og at vi i stedet står ved begyndelsen til en ny storhedstid. Akcepterede forfattere er ingen garanti for acceptable film. De herrer digtere føler ofte en uovervindelig trang til at skrive nedad, når de kommer i kontakt med filmverdenen – det er meget hyppigt, at de hverken kan præstere det ægte folkelige eller det »højkunstneriske« og bliver presset

ind i et mellemstandpunkt, der hverken er fugl eller fisk. Hvis der så hverken er en stor folkekunstner som *John Ford* eller en stor aristokratisk artist som *Robert Bresson* i nærheden til at endevende manuskripterne og give dem livet i billederne, får vi den vare, som vi døjer med uge efter uge: Standardvaren.

»Pax æterna« er naturligvis ikke en god film – men der var så mange af storhedstidens film, der ikke var gode. En række af filmene 1908–14 var imidlertid særdeles gode i forhold til den øvrige verdens produktion – »Pax æterna« er uhjælpeligt distanceret af *Chaplin* og *Griffith*. Som det så ofte er blevet nævnt, førte den første verdenskrigs isolation til, at vi ikke længere kunne følge med – der var dog også andre grunde.

Må det forsøgsvis og foreløbigt være tilladt at pege på *Holger-Madsen* som en af disse andre grunde. Mange er tilbøjelig til at rose *Holger-Madsen* på *August Bloms* bekostning. Dette forekommer mig forkert – men det er jo muligt, at man må ændre opfattelse, når Det Danske Filmmuseum får flere af *Holger Bindestregs* film frem i lyset.

Holger-Madsen lader ganske vist sine personer spille ud i højere grad end man normalt gjorde det i de tidligere danske stumfilm, og det skal ærbødigt indrømmes, at dette gøres med relativt god virkning i »Evangelieemandens Liv« (produceret 1914) – den bedste *Holger-Madsen*-film, jeg har set. Men senere fører denne »udspillen« til det alt for smægtende (som der var tendenser til i »Evangelieemanden«), til det krukke (findes i rigt mål i »Ballettens Datter«) og til det forlorent patetiske. Det sidste kan man studere hos *Zanny Petersen* i slutningen af »Pax æterna«, der også leverer i hvert fald en ubehageligt smægtende præstation (*Anton de Verdiers* som *Malcus*). Til gengæld må det siges, at *Carlo Wieth* opfører sig med naturlig noblesse i kronprinsens rolle, og at *Carl Lauritzen* spiller fornuftigt som krigsministeren.

Blom var på en gang mere viril og mindre germansk end *Holger-Madsen* som skuespillerinstruktør. Hos *Blom* presses følelserne ikke frem hos tilskueren; det må dog på den anden side siges, at der kan være en vis tørhed over skuespillerne hos ham. Men *Holger-Madsen* går til den modsatte yderlighed, og det er således meget forståeligt, at han senere virkede med held som instruktør i Tyskland.

Som billedbehandler forekommer *Holger-Madsen* foreløbig ikke fornyende. Hans billeder er naturligvis mere soignerede end *Bloms* fra f. eks. 1911; det bevidst kunne dyrkes i »Pax æterna«s indledningsbillede, og de nære billeder af kirkeklokken er effektfulde. Der klippes med held fra slottet, hvor kongen dør, til balsalen, men på dette tidspunkt er klipperen *Griffith* så langt foran, at virkningen næsten ikke er værd at nævne. Mere opfindsomhed er der i afsnittet med *Zanny Petersens* fredstale til den ganske verden. Talen »illustreres«, bl. a. med et nogenlunde imponerende billede af »Krigens Gud«, der rider gennem en krigshærgnet by – dette er »førekspressionisme«, men forefalder ikke slående originalt, når man tænker på lignende passager i *Bloms* »Atlantis« og »Verdens Undergang«. Og nogle af de »visioner«, *Holger-Madsen* har klippet ind i talen – dem med fredens engel på den hvide hest – vidner om instruktørens usikre smag og er i omtrent samme »stil« som nogle af hans masseoptrin på Mars i »Himmelskibet«. Mere ægte filmsans er der i flere af de scener, der udnytter det officielle ceremoniels flothed (nogle af dem blev opta-

get på Frederiksberg Slot) – det er erfaringerne fra »uniformsfilmene«, som man dyrkede meget i 1914, der her anvendes. Og at godkende helt er den dag i dag scenen i kapellet med den i forgrunden sørgende *Zanny Petersen* og den fra baggrunden avancerende konge. I krigsbillederne er eksplosionerne ganske dygtigt iscenesat, men krigen bliver melodrama, da *Gregor* og *Malcus* mødes på valen.

★

Ganske interessante sociologiske betragtninger kunne der anstilles over forholdet mellem 1. verdenskrigs virkelighed og den manglende viden om, hvad krig er, som præger »Pax æterna«; og en sammenligning mellem *Holger-Madsens* film og *Milestones* skildring af den første verdenskrig i »Intet Nyt fra Vestfronten« ville reducere den danske instruktør in absurdum, men ville også være noget uretfærdig. I »Pax æterna« gøres der intet ud af baggrunden for krigen – man ved end ikke, hvorfor de to stater kommer i totterne på hinanden. Den gamle konge (og de fleste af de andre personer) taler i et højtideligt eventyrsprog, der er fjernt fra enhver politisk virkelighed – replikkerne er noget af det værste i »Pax æterna«. Krigsministeren, som er en realpolitiker af den gamle skole, og som man ikke kan undgå at få en vis respekt for i den vagt idealistiske sammenhæng, foretager pludseligt og urimeligt en ideologisk kovending, da han går ind for fredsekspeditionen. Naiviteten i fredspropagandaen synes os snarere at skade end gavne sagen – skønt man ikke må glemme, at filmen i sin tid greb meget, ikke blot her, men også i udlandet (flere østrigske blade roste filmen, da den i 1918 blev vist i Wien). Og de meget kritiske bemærkninger her bør ikke få tilskueren til at overse, at »Pax æterna« var en kraftanstrengelse – den var længere og dyrere end filmene normalt var – og at den efter alt at dømme var velment. *Ole Olsen* ville sandsynligvis forbedre menneskeheden. Muligvis har – som *Ebbe Neergaard* siger det i sin artikel om *Dreyer* i »50 Aar i dansk Film« – *Dreyer* en slags medansvar for »Pax æterna«: »Mest hjerte hade *Dreyer* dog nok dengang for en bestemt genre af ret patetiske, moralsk betonedede romaner med et visst »budskab« i. Han følte en del stolthed, da han i 1914 købte og bearbejdede von Suttners *Ned med Vaabnene*, der fik premiere i 1915 i *Holger-Madsens* instruktion. Mon ikke *Dreyer* med denne notabilitet har fået et medansvar for, hvad der senere skete: *Pax æterna* (1916) og *Himmelskibet* (1918), for at sige det kort«.

Man kan tvivle på, at det kan lade sig gøre at forbedre menneskeheden – men man kan ikke være i tvivl om, at det ikke kan lade sig gøre ved hjælp af film som »Pax æterna«. Der må jordforbindelse og realitetssans til. *Abel Gance* havde fat i noget af det rigtige, da han i sin tidligere af Museet viste »Verdens Undergang« (1930) inddrog kapitalverdens manøvrer i sin skildring af krigstruslen, men der var samtidig bibeholdt for meget af den gamle »Pax æterna«-facon til, at filmen som helhed kunne kaldes vellykket. Den tidligere nævnte »Intet Nyt fra Vestfronten« (også 1930) må i filmhistorien fordunkle *Gances* forsøg – *Milestones* værk er lødigt pacifistisk.

I følge *Gavin Lambert* i det nye nummer af »Sight and Sound« (der i øvrigt indeholder en interessant længere artikel af *John Gillett* om den moderne krigsfilm: »Westfront 1957«) overgås »Intet Nyt fra Vestfronten« imidlertid

i pacifistisk-polemisk effektivitet af en ny film: Den i Danmark desværre stadig ukendte *Stanley Kubricks* »Paths of Glory«, der foregår i Frankrig under 1. verdenskrig. Lamberts dom har særlig interesse, fordi han for nylig var med til at skrive en anden film contra krig, den af *Nicholas Ray* iscenesatte »*Amère Victoire*« (omtalt i »*Kosmorama*« 28). »*Amère Victoire*« var kun delvis vellykket, »*Paths of Glory*« skal være helt vellykket, og vi må håbe, at denne Hollywood-film kommer hertil.

Tematisk er der således meget, som er helt moderne i »*Pax æterna*«. Men i kunsten afhænger som bekendt så forfærdelig meget af måden

Januar 1958

Erik Ulrichsen.